

Indeksi potrošačkih cijena Maj 2021. godine

Cijene proizvoda i usluga lične potrošnje, mjerene indeksom potrošačkih cijena, u maju 2021. godine u odnosu na april 2021. godine u prosjeku su više za 0,3%. Potrošačke cijene u maju 2021. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine, u prosjeku su više za 2,4%. Najveći uticaj na mjesečnu stopu inflacije imali su rast cijena: usluga smještaja; goriva i maziva za motorna vozila; kratkotrajnih dobara za rutinsko održavanje domaćinstva; ulja i masti; mesa; usluga ishrane u ugostiteljstvu; cipela i ostale obuće; odjeće. Potrošačke cijene u periodu januar-maj 2021. godine, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, u prosjeku su više za 0,9%.

Posmatrano po glavnim grupama proizvoda i usluga prema namjeni potrošnje, u maju 2021. godine u odnosu na prethodni mjesec, zabilježen je rast cijena u grupama: Hoteli i restorani (2,8%); Namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana (1,6%); Odjeća i obuća (0,6%); Hrana i bezalkoholna pića (0,3%); Zdravlje (0,3%); Prevoz (0,3%); Rekreacija i kultura (0,3%); Alkoholna pića i duvan (0,2%), dok je pad cijena zabilježen u grupama: Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (-1,0%); Ostala dobra i usluge (-0,1%).

Cijene ostalih proizvoda i usluga nijesu se bitnije mijenjale.

Grafik 1. Godišnje i mjesečne stope inflacije (CPI), u %

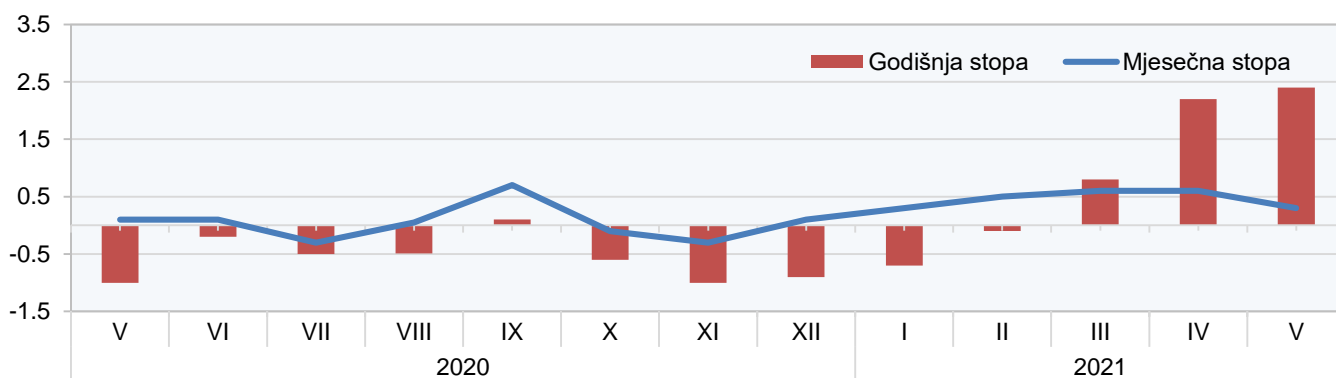

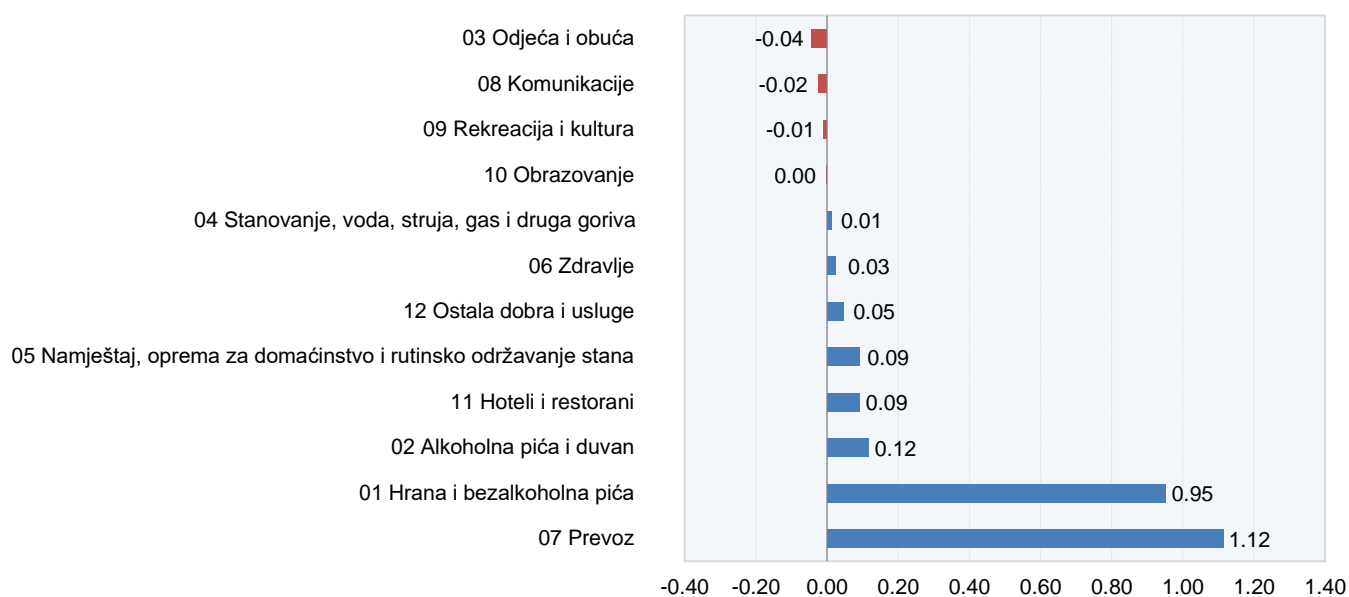
Tabela 1. Inflacija mjerena indeksima potrošačkih cijena (CPI)

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Avg	Sep	Okt	Nov	Dec
Godišnja stopa inflacije												
2020	1,5	0,9	0,0	-0,9	-1,0	-0,2	-0,5	-0,5	0,1	-0,6	-1,0	-0,9
2021	-0,7	-0,1	0,8	2,2	2,4							
Mjesečna stopa inflacije												
2020	0,1	-0,1	-0,3	-0,7	0,1	0,1	-0,3	0,1	0,7	-0,1	-0,3	0,1
2021	0,3	0,5	0,6	0,6	0,3							

Tabela 2. Stope inflacije mjerene indeksima potrošačkih cijena, u %

	Naziv	Ponderi ‰	<u>Maj 2021</u> Ø 2020	<u>Maj 2021</u> Apr 2021	<u>Maj 2021</u> Maj 2020	<u>Maj 2021</u> Dec 2020	<u>Jan-Maj 2021</u> Jan-Maj 2020
00	CPI - ukupno	1000,0	2,1	0,3	2,4	2,2	0,9
01	Hrana i bezalkoholna pića	341,1	3,5	0,3	2,8	3,7	2,0
02	Alkoholna pića i duvan	40,4	3,1	0,2	2,9	2,7	3,3
03	Odjeća i obuća	86,1	-0,5	0,6	-0,5	-0,8	-2,4
04	Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva	154,0	-0,5	-1,0	0,1	-0,5	0,3
05	Namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana	39,4	1,9	1,6	2,4	1,7	0,4
06	Zdravlje	40,8	0,9	0,3	0,7	0,6	1,1
07	Prevoz	109,4	5,4	0,3	10,2	5,9	1,8
08	Komunikacije	48,5	-0,2	0,0	-0,5	-0,1	-0,3
09	Rekreacija i kultura	32,0	-0,1	0,3	-0,3	0,0	-0,3
10	Obrazovanje	18,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11	Hoteli i restorani	47,6	2,6	2,8	2,0	4,2	-0,9
12	Ostala dobra i usluge	42,0	1,1	-0,1	1,2	1,1	0,7

Grafik 2. Uticaj pojedinačnih oblasti na godišnju stopu inflacije (u procentnim poenima), maj 2021.

**Tabela 3. Grupe koje su najznačajnije uticale na mjesečnu stopu inflacije,
maj 2021.**

ECOICOP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Mjesečna inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
1120	Usluge smještaja	19,0	5,5	0,10
0722	Gorivo i mazivo za motorna vozila	51,4	1,3	0,07
0561	Kratkotrajna dobra za rutinsko održavanje domaćinstva	14,3	4,3	0,06
0115	Ulja i masti	15,3	3,9	0,06
0112	Meso	91,0	0,6	0,06
1111	Restorani, kafei i slično	28,6	0,9	0,03
0321	Cipele i ostala obuća	37,4	0,7	0,03
0312	Odjeća	47,9	0,5	0,03
<hr/>				
1213	Ostali uređaji, predmeti i proizvodi za ličnu njegu	21,3	-0,4	-0,01
0711	Motorna vozila	7,5	-4,8	-0,04
0117	Povrće	33,7	-1,2	-0,04
0454	Čvrsta goriva	31,0	-4,8	-0,15

**Tabela 4. Grupe koje su najznačajnije uticale na godišnju stopu inflacije,
maj 2021.**

ECOICOP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Godišnja inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
0722	Gorivo i mazivo za motorna vozila	51,4	23,6	1,20
0115	Ulja i masti	15,3	37,6	0,57
0114	Mlijeko, sir i jaja	74,1	1,4	0,09
0220	Duvan	27,4	3,4	0,09
0111	Hljeb i žitarice	54,3	1,6	0,08
0733	Vazdušni prevoz putnika	3,6	21,1	0,08
0118	Šećer, džem, med, čokolada i slatkiši	16,3	4,6	0,07
0112	Meso	91,0	0,9	0,07
0561	Kratkotrajna dobra za rutinsko održavanje domaćinstva	14,3	4,6	0,06
1120	Usluge smještaja	19,0	3,1	0,06
0116	Voće	20,3	2,3	0,04
0443	Kanalizacija	2,2	15,8	0,03
1213	Ostali uređaji, predmeti i proizvodi za ličnu njegu	21,3	1,8	0,03
<hr/>				
0820	Telefonska i telefaks oprema	3,6	-7,2	-0,03
0911	Oprema za prijem, snimanje i reprodukciju zvuka i slike	5,3	-6,5	-0,04
0711	Motorna vozila	7,5	-4,8	-0,04
0454	Čvrsta goriva	31,0	-1,1	-0,04
0312	Odjeća	47,9	-0,8	-0,05
0117	Povrće	33,7	-1,4	-0,05

Tabela 5. Inflacija mjerena Harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena (HICP)¹⁾

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Avg	Sep	Okt	Nov	Dec
	Godišnja stopa inflacije											
2021	-0,7	-0,2	0,5	1,8	2,3							
	Mjesečna stopa inflacije											
2021	0,3	0,4	0,5	0,6	0,6							

¹⁾ Detaljniji podaci o harmonizovanom indeksu potrošačkih cijena su dostupni na sljedećem linku: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Indeksi potrošačkih cijena (CPI) su jedan od najvažnijih makroekonomskih indikatora i osnova za donošenje odluka u oblasti ekonomije i finansija. Od januara 2009. godine koriste se kao *zvanična mjera inflacije* u Crnoj Gori.

Indeks potrošačkih cijena koristi se za usklađivanje plata i zarada u skladu sa kolektivnim ugovorima, kao i penzija i socijalnih davanja. Takođe se koristi za deflacioniranje pojedinih makroekonomskih agregata u statistici nacionalnih računa i u druge svrhe.

Indeks potrošačkih cijena se definiše kao mjera prosječne promjene cijena fiksne korpe roba i usluga koje domaćinstvo kupuje u cilju zadovoljenja svojih potreba.

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena izražavaju relativnu važnost odabranih proizvoda i usluga u ukupnoj potrošnji domaćinstava na domaćoj teritoriji.

Lista proizvoda i usluga se redovno revidira kako bi se očuvala njena reprezentativnost u pogledu strukture potrošnje i navika potrošača.

Uticaj pojedinih grupa na stopu inflacije pokazuje koliko je data grupa uticala na ukupnu stopu inflacije. Uticaj zavisi od pondera i stope inflacije date grupe. Ponderi predstavljaju relativno učešće potrošnje domaćinstava određene grupe ili podgrupe proizvoda u ukupnoj potrošnji. Zbog toga ponderi imaju važnu ulogu u računanju stope inflacije. Oni predstavljaju "važnost" određene grupe proizvoda u ukupnoj potrošnji domaćinstava u određenom referentnom periodu.

Mjesečna stopa inflacije predstavlja promjenu cijena u tekućem mjesecu u odnosu na prethodni mjesec, u %.

Godišnja stopa inflacije predstavlja promjenu cijena u tekućem mjesecu u odnosu na isti mjesec prethodne godine, u %.

Dok se indeks potrošačkih cijena najčešće primjenjuje kao opšta mjera inflacije u nacionalnim okvirima, **harmonizovani indeks potrošačkih cijena (HICP)** predstavlja uporedivu mjeru inflacije sa zemljama Evropske unije.

Osnovne razlike između CPI-a i HICP-a se ogledaju u sljedećem:

Namjena: CPI se koristi za mjerenje inflacije u zemlji, dok se HICP koristi za mjerenje inflacije u EU.

Obuhvat: CPI obuhvata finalnu potrošnju rezidentnog stanovništva kako u zemlji, tako i u inostranstvu. HICP obuhvata finalnu potrošnju stanovništva, kako rezidenata tako i nerezidenata u zemlji.

Ponderi: U skladu sa razlikama u obuhvatu razlikuju se i ponderi. Polazna osnova je ista, finalna potrošnja stanovništva, pri čemu se razlikuju koncepti. Za nacionalni CPI koristi se nacionalni koncept, dok se za obračun HICP-a koristi domaći koncept. Glavni izvor podataka za izradu ponderacione strukture HICP-a na višim nivoima agregacije predstavljaju podaci Nacionalnih računa, a za niže nivoe agregacije koriste se podaci Ankete o potrošnji domaćinstava, koja je ujedno glavni izvor podataka za izradu ponderacione strukture CPI-a.

Klasifikacija: Za oba indeksa se koristi ECOICOP klasifikacija (Evropska klasifikacija individualne potrošnje prema namjeni).

Lista proizvoda i usluga: Koristi se ista lista proizvoda i usluga.

Metod obračuna: Laspjerov tip indeksa se koristi za obračun oba indeksa.

Podaci se publikuju shodno [Kalendaru objavljivanja statističkih podataka](#).

Izdaje Uprava za statistiku (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremio:

Miroslav PEJOVIĆ

contact@monstat.org
